

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 – 2014

Dokument ze zasedání

A7-0428/2011

30. 11. 2011

ZPRÁVA

o dopadu finanční krize na odvětví obrany v členských státech EU
(2011/2177(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Krzysztof Lisek

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
MENŠINOVÉ STANOVISKO	17
STANOVISKO VÝBORU PRO PRŮMYSL, VÝZKUM A ENERGETIKU.....	18
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	22

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o dopadu finanční krize na odvětví obrany v členských státech EU (2011/2177(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii, a zejména na články 21, 42, 45 a 46, a na Smlouvu o fungování Evropské unie a protokol č. 10 k této smlouvě,
- s ohledem na evropskou bezpečnostní strategii (EBS) s názvem „Bezpečná Evropa v lepším světě“, kterou Evropská rada přijala dne 12. prosince 2003, a na zprávu o jejím uplatňování nazvanou „Zajišťování bezpečnosti v měnícím se světě“, která byla vypracována v rámci mandátu vysoké představitelky Unie a schválena Evropskou radou na zasedání ve dnech 11.–12. prosince 2008,
- s ohledem na cíle stanovené Evropskou radou v prosinci 2008 s ohledem na posílení evropských vojenských schopností,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 23. května 2011, 31. ledna 2011 a 9. prosince 2010 týkající se sdružování a sdílení vojenských schopností, respektive SBOP a rozvoje vojenských schopností,
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2011/411/SZBP ze dne 12. července 2011, kterým se vymezuje statut, sídlo a provozní řád Evropské obranné agentury a kterým se zrušuje společná akce 2004/551/SZBP¹,
- s ohledem na zprávu vysoké představitelky o SBOP předloženou na zasedání Rady pro zahraniční věci, které se konalo dne 18. července 2011,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES ze dne 6. května 2009 o zjednodušení podmínek transferů produktů pro obranné účely uvnitř Společenství²,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. května 2011 o rozvoji společné bezpečnostní a obranné politiky po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost⁴, ze dne 23. listopadu 2010 o civilně-vojenské spolupráci a rozvoji civilně-vojenských kapacit⁵ a ze dne 10. března 2010 o uplatňování evropské strategie v oblasti bezpečnosti a společné bezpečnostní

¹ Úř. věst. L 183, 13.7.2011, s. 16.

² Úř. věst. L 146, 10.6.2009, s. 1.

³ Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2011)0228.

⁵ Přijaté texty, P7_TA(2010)0419.

a obranné politiky¹, jakož i na svá předchozí usnesení o evropské bezpečnostní a obranné politice,

- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a stanovisko Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A7–0428/2011),

Obecné úvahy

1. je znepokojen kulminací trendu z posledních let, tj. prováděním škrťů v obranných rozpočtech většiny členských států EU v důsledku finanční, hospodářské a dluhové krize a možným negativním dopadem těchto opatření na jejich vojenské schopnosti – a tudíž na schopnost EU účinně přebírat odpovědnost za udržování míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty OSN –, pokud členské státy nevykompenzují tyto ztráty posílenou evropskou spoluprací a koordinací; zdůrazňuje v tomto ohledu, že obrana je veřejným statkem, které má vliv na bezpečnost všech evropských občanů, a že všechny členské státy by na ni měly přispívat v duchu spolupráce, společného závazku a efektivity nákladů;
2. upozorňuje na to, že provádění nekoordinovaných rozpočtových škrťů v oblasti obrany by mohlo vést k úplné ztrátě určitých vojenských schopností v Evropě; vítá tudíž a podporuje vybízení členských států k výměně informací, pokud je to vhodné, a ke zvyšování transparentnosti, pokud jde o stávající a budoucí škrty v rozpočtech na obranu, a vyzývá k posouzení dopadů těchto rozpočtových škrťů na rozvoj schopností podporujících SBOP; připomíná, že zásah v Libyi jasně ukázal, že dokonce ani koalice evropských zemí není schopna provádět operace tohoto typu bez podpory USA;
3. poukazuje na pokračující neúměrnou závislost na Spojených státech v otázkách obrany, vzhledem ke skutečnosti, že podíl USA na všech obranných výdajích Severoatlantické aliance stoupl na 75 %, a tudíž na nutnost, aby evropští spojenci zvýšili svůj podíl na nákladech na obranu; se znepokojením konstatuje, že stávající rozpočtové škrty jsou prohloubením modelu, kdy členské státy již přes deset let podceňují investice a výdaje v oblasti bezpečnosti a obrany;
4. vzhledem ke stále složitějšímu a nepředvídatelnějšímu prostředí z hlediska bezpečnosti naléhavě vyzývá všechny členské státy EU, aby úžeji spolupracovaly a koordinovaly svá opatření v boji proti společným hrozbám vymezeným v evropské bezpečnostní strategii (EBS) a aby plně přijaly svůj díl odpovědnosti za mír a bezpečnost v Evropě, jejím sousedství a okolním světě; v této souvislosti sice uznává, že ne všechny hrozby jsou vojenské povahy a že EU má k dispozici řadu nástrojů pro předcházení krizím a jejich řešení, např. civilní kapacity a nástroje technické podpory, připomíná však členským státům jejich opakované závazky – včetně těch, jež jsou obsaženy ve Smlouvě a závěrech Evropské rady –, že zlepši své vojenské schopnosti a vyzývá je, aby zajistily splnění těchto závazků;
5. znovu opakuje svůj názor, že posílení schopnosti evropské obrany zvýší i strategickou

¹ Přijaté texty, P7_TA(2010)0061.

nezávislost EU a významnou měrou přispěje ke kolektivní bezpečnosti v rámci NATO a dalších partnerství; zdůrazňuje v této souvislosti potenciál ustanovení Lisabonské smlouvy a naléhá na členské státy, aby uplatňovaly stálou strukturovanou spolupráci, stanovily podmínky pro používání doložek o solidaritě a vzájemné obraně a aby plně využívaly Evropskou obrannou agenturu;

6. zdůrazňuje, a to i s přihlédnutím k odlišné úrovni ambicí, že roční společné výdaje členských států na obranu se pohybují okolo 200 miliard EUR, což je pouze přibližně třetina rozpočtu na obranu USA, avšak stále se jedná o značnou částku ukazující náklady „neexistence Evropy“ v oblasti obrany;
7. vyjadřuje politování nad tím, jakým způsobem je většina těchto prostředků vynakládána na základě nekoordinovaných vnitrostátních rozhodnutí ve věcech obranného plánování, což má za následek nejen trvalý nedostatek schopností, ale také nehospodárný nadbytek kapacit a duplicita, a rovněž roztržitost odvětví a trhů, jež vede k tomu, že EU nemá a ani výhledově nebude mít k dispozici 200 miliard EUR, které by bylo potřeba vynaložit;
8. má za to, že hospodářskou a finanční krizi lze využít jako příležitost pro integraci obranných politik EU, neboť může dát podnět k vypracování a provedení ambiciózních reforem, které jsou časově náročné;
9. s ohledem na výše uvedené vyzývá členské státy, aby přijaly skutečnost, že nejlepším východiskem je posílená spolupráce a že členské státy mohou rozvíjet schopnosti z nákladového hlediska účelně, zejména prostřednictvím (A) lepší koordinace obranného plánování, což zahrnuje harmonizaci v oblasti vojenských potřeb a opatření pro posílení interoperability, (B) sdružování a sdílení některých schopností a podpůrných struktur, (C) posílení spolupráce v oblasti výzkumu a technologického vývoje, (D) usnadnění průmyslové spolupráce a konsolidace a (E) optimalizace zadávání zakázek a odstranění překážek na trhu, aniž by přitom došlo k ohrožení suverenity členských států;
10. zdůrazňuje, že EU má k dispozici nástroje a mechanismy, které k tomu mohou členským státům napomoci, jak je uvedeno níže, mj. prostřednictvím vymezení oblastí, kde by mohlo být poskytnuto více prostředků na evropské úrovni (F);
11. uznává, že udržení přiměřené výrobní a technologické základny a zajištění bezpečnosti dodávek jsou základními otázkami vnitrostátní obrany, jež by neměly být vedeny pouze finančními cíli;
12. má za to, že v reakci na finanční krizi by měla být důležitým cílem veškerého úsilí EU v oblasti obrany Evropská obranná agentura (EOA), která je schopna pokrýt širokou oblast revize a plánování politiky, avšak není toho schopna v současné podobě; vyzývá k modernizaci EOA, jelikož navýšení jejího rozpočtu, posílení personálu, rozšíření oblastí odpovědnosti a zvýšení celkových pravomocí by bylo v dlouhodobém horizontu hospodárné, neboť by umožnilo kvalitnější práci na optimalizaci odvětví obrany EU, přičemž hlavním úkolem by bylo zabránit nákladnému zdvojování činností a finančně neudržitelným obranným politikám;

(A) Lepší koordinace obranného plánování

13. znovu opakuje svou výzvu členským státům, aby prováděly systematické přezkumy bezpečnosti a obrany, a to podle společných kritérií a harmonizovaného harmonogramu; navrhuje, aby přezkumy získaly stálý charakter a byly propojeny s rozpočtovými postupy – podle vzoru „evropského semestru“ – přezkumů v oblasti bezpečnosti a obrany;
14. zdůrazňuje, že účelem koordinovaných přezkumů bude odstranit izolovanost při plánování vnitrostátní obrany a poskytnout platformu pro strukturovaný dialog, což členským státům umožní, aby zvážily širší kontext – evropskou perspektivu – předtím, než přijmou klíčová strategická rozhodnutí ohledně svých obranných schopností; zdůrazňuje, že tato iniciativa by měla u dotčených členských států doplňovat jejich koordinaci v rámci procesu obranného plánování NATO;
15. opětovně vyzývá k vypracování bílé knihy EU o bezpečnosti a obraně, v níž by byla rozvinuta a uplatněna evropská strategie v oblasti bezpečnosti, jež by přesněji formulovala cíle, zájmy a potřeby Unie v oblasti bezpečnosti a obrany ve vztahu k dostupným prostředkům a zdrojům, a v níž by zároveň byly zohledněny netradiční aspekty bezpečnosti; zdůrazňuje, že bílá kniha by měla být navržena a pravidelně aktualizována na základě vnitrostátních přezkumů, přičemž by členským státům současně sloužila jako referenční dokument, čímž by se propojilo vnitrostátní plánování obrany a společné posuzování bezpečnostních prognóz a hrozeb; zdůrazňuje, že bílá kniha tím, že vytvoří společnou představu o výzvách a řešeních, povede k nastolení důvěry a poskytne cílené strategické pokyny ohledně podoby sil EU;
16. připomíná, že Lisabonská smlouva posílila úlohu Evropské obranné agentury (EOA) tím, že podpořila členské státy v jejich úsilí o zlepšení vojenských kapacit pro společnou bezpečnostní a obrannou politiku; navrhuje tudíž, aby členské státy agenturu požádaly, aby zvážila způsoby, jak zlepšit koordinaci plánování obrany v Evropě; dále připomíná, že povinností EOA vyplývající ze Smlouvy je hodnotit plnění závazků týkajících se vojenských schopností a podporovat harmonizaci operativních potřeb, a vyzývá k lepšímu provádění těchto úkolů; doporučuje, aby členské státy v první fázi „evropského semestru“ předložily svůj návrh vnitrostátních bezpečnostních a obranných přezkumů EOA ke konzultaci s cílem provést jejich posouzení zejména s ohledem na priority v oblasti vojenských schopností, jež byly stanoveny řídicím výborem EOA v plánu rozvoje schopností, a také plány ostatních členských států a procesu obranného plánování NATO; je přesvědčen, že EOA by měla ve velmi krátké době rovněž plnit důležitou úlohu při definování evropských schopností a politiky vyzbrojování;
17. zastává názor, že členské státy by měly jako další krok absolvovat proces vzájemných konzultací s cílem harmonizovat své vojenské potřeby a prozkoumat všechny možnosti pro zvýšení efektivity nákladů s využitím celounijních, regionálních, dvoustranných a jiných opatření;
18. naléhavě vyzývá členské státy, aby se v rámci takového postupu zabývaly stávajícími nadměrnými kapacitami, zejména pokud jde o vybavení a personál s nižším stupněm důležitosti při operacích;

(B) Sdružování a sdílení vojenských schopností

19. je pevně přesvědčen, že sdružování a sdílení vojenských schopností již přestalo být volbou

a stalo se nutností; podporuje členské státy v jejich úsilí o určení nejslibnějších projektů v rámci procesu, jež byl zahájen na ministerské schůzi v září 2010 v Gentu a je v souladu s německo-švédskou iniciativou zahájenou v listopadu 2010, přičemž uznává, že sdružování a sdílení nemůže nahradit skutečný rozvoj schopností, avšak může jej zlepšit; připomíná, že v květnu 2011 byl EOA udělen mandát k předložení návrhů; naléhá na členské státy, zejména na tzv. Výmarský trojúhelník, ale i na formaci Výmar Plus, aby dotáhly do úspěšného konce seskupování a sdílení projektů a staly se politickou hybnou silou;

20. zdůrazňuje, že členské státy mohou výrazně těžit ze sdružování a sdílení některých funkcí a zdrojů, a to zejména v oblastech, jako jsou strategická a taktická přeprava, logistická podpora, údržba, schopnosti v oblasti vesmíru, počítačová ochrana, zdravotnická podpora, vzdělávání a odborná příprava, a také v některých vysoce specializovaných oblastech, aniž by se tím vytvořila rozsáhlá vzájemná závislost, která by omezila jejich svrchované rozhodování; energicky podporuje iniciativy zabývající se nedostatky v oblastech, jako jsou přepravní helikoptéry, doplňování paliva za letu, monitorování moří, bezpilotní letouny, ochrana proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným zbraním, boj proti improvizovaným výbušným zařízením (IED), satelitní komunikace, velitelské a kontrolní systémy a senzory a platformy pro sledování a průzkum (ISR), včetně alternativ k satelitním systémům, jako jsou bezpilotní letouny třídy HALE, a nezbytné zelené technologie potřebné k dosažení vysoké operační nezávislosti a hospodárnosti;
21. zdůrazňuje, že sdružování zdrojů musí jít ruku v ruce se zvýšenou specializací, kde se členské státy, jež se vzdají některých schopností, mohou spolehnout na to, že ostatní pro ně tyto schopnosti zajistí, a uznává, že si to vyžádá vážný politický závazek ze strany vnitrostátních vlád;
22. vyzývá členské státy, aby tvůrčím způsobem využily různé rozpoznatelné modely sdružování a sdílení, jako je (1) sdružování prostřednictvím společného vlastnictví, (2) sdružování vnitrostátně vlastněných zdrojů, (3) sdružování zadávání zakázek nebo (4) sdílení úloh a úkolů, a ve vhodných případech také jejich kombinace, a vyzývá, aby došlo k rychlému pokroku, zejména ve výše uvedených oblastech;
23. za prvé, v souvislosti se „společným vlastnictvím“, vyzývá členské státy k tomu, aby ověřily, zda existuje možnost společně pořídit určitá zařízení prostřednictvím konsorcia zúčastněných zemí nebo prostřednictvím samotné EU, k čemuž jej inspirují iniciativy, jako jsou „způsobnost v oblasti strategické letecké přepravy“ a AWACS realizované v rámci NATO nebo Galileo realizovaný v rámci EU, nebo aby prozkoumaly možnosti financování či spolufinancování zařízení získaného konsorciem členských států ze strany EU; vyzdvihuje potenciál společného vlastnictví pro nejdražší zařízení, např. v oblasti vesmírných schopností, UAV a letadel pro strategickou přepravu;
24. za druhé, v souvislosti se „sdružováním vnitrostátně vlastněných zdrojů“ považuje za obzvláště užitečný příklad evropské velitelství letecké dopravy (EATC), iniciativu čtyř členských států, v rámci které je využívání stávajících schopností optimalizováno přenesením některých pravomocí na společnou strukturu, přičemž je plně zachováno vnitrostátní vlastnictví zdrojů; domnívá se, že tento model sdílených, ale oddělitelných schopností je dobře uzpůsoben také pro jiné oblasti operační podpory, jako jsou přepravní

helikoptéry, námořní hlídkové letouny a zdroje v oblasti strategické námořní přepravy; je přesvědčen, že jakékoliv přenesení pravomocí na integrovanou strukturu musí být pružné a nemělo by vyžadovat, aby všichni účastníci přenašeli stejné oblasti pravomocí, aby se předešlo nebezpečí, že se spokojí s nejmenším společným jmenovatelem; považuje však za žádoucí, aby členské státy poskytly vnitrostátní schopnosti, které plně pokrývají rozsah povinností EATC;

25. za třetí, v souvislosti se „sdužováním zadávání zakázek“, jako například v programu A400M, zdůrazňuje potenciální výhody společného obstarávání z hlediska úspor z rozsahu, budování životaschopné průmyslové základny, interoperability a následných možností sdružit a sdílet podporu během provozu, údržbu a odbornou přípravu; vyjadřuje politování nad skutečností, že tyto výhody jsou často ztraceny kvůli rozdílům v požadavcích a dohodám o podílu na práci, jako je tomu v případě programu Eurofighter; s cílem plně realizovat potenciální úspory zdůrazňuje, že je důležité udržet společnou konfiguraci společně nakupovaného vybavení po celou dobu jeho životnosti s cílem usnadnit společnou podporu během provozu; vyzývá členské státy, aby zvážily také sdílení externích služeb;
26. za čtvrté se domnívá, v souvislosti se „sdílením úloh a úkolů“, že existují pozitivní příklady, například v iniciativách, jako jsou francouzsko-belgická spolupráce při výcviku pilotů stíhacích letounů, britsko-francouzská dohoda o sdílení letadlových lodí, francouzsko-německá iniciativa týkající se výcviku pilotů helikoptér nebo belgicko-nizozemská spolupráce v oblasti vojenského námořnictva, při nichž dochází ke sdílení řady vnitrostátních podpůrných struktur s partnerem; zdůrazňuje zejména příležitosti v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a cvičení, a to zejména v oblasti společných vojenských akademií, testovacích a hodnotících zařízení a zařízení pro výcvik pilotů; v případě některých specializovaných schopností považuje sdílení úloh a úkolů za jedinou schůdnou cestu, jak si může většina členských států zajistit přístup k některým neobvyklým schopnostem, jako jsou jednotky CBRN nebo „létající nemocnice“;
27. připomíná, že podle Smlouvy plní EOA důležitou úlohu při navrhování mnohostranných projektů, koordinaci programů členských států a správě programů spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje; vyzdvihuje projekty uskutečňované EOA, které již fungují, jako je program pro vrtulníkovaný výcvik a mobilní forenzní laboratoře pro boj proti improvizovaným výbušným zařízením a jejich nasazení v Afghánistánu, a vyzývá k většímu pokroku v dalších iniciativách, jako je Evropská vzdušná přepravní flotila (EATF); naléhavě vyzývá členské státy, aby využily potenciál, který agentura nabízí v oblasti administrativní a právní podpory, a aby jí svěřily správu svých aktivit v oblasti spolupráce, a zdůrazňuje, že je potřeba vybavit EOA prostředky, aby se mohla vypořádat s nárůstem úkolů;
28. považuje dvoustranné a regionální aktivity, jako jsou obranné dohody mezi Spojeným královstvím a Francií z roku 2010, program obranné spolupráce severských zemí a program obranné spolupráce pobaltských zemí, za důležité kroky k racionalizaci využívání zdrojů a odstranění krátkodobých nedostatků kapacit; připomíná návrhy na podobnou spolupráci v ostatních regionech, například mezi zeměmi Visegrádské skupiny; je však toho názoru, že přetrvávají závažné strukturální nedostatky, které je nutno řešit koordinovaným způsobem na úrovni EU, a že je proto v určitém okamžiku potřeba tato

bilaterální nebo regionální opatření integrovat do širší evropské perspektivy a zajistit, aby přispívala k rozvoji SBOP a nikdy s ní nebyla v rozporu; v této souvislosti se domnívá, že by EOA měla být pověřena zajištěním celkové konzistentnosti úsilí v rámci SBOP a vybízí k dalším úvahám o tom, jak by mohla být ustanovení Smlouvy týkající se trvalé strukturované spolupráce použita k vytvoření souhrnného koordinačního rámce;

29. domnívá se, že civilně-vojenské operační velitelství EU, jehož zřízení již bylo několikrát požadováno, by nejen zásadně zlepšilo schopnost EU podporovat mezinárodní mír a bezpečnost, ale v dlouhodobém horizontu by rovněž v souvislosti s myšlenkou sdružování a sdílení vytvořilo úspory ve vnitrostátních rozpočtech; zdůrazňuje nezbytnost politického vedení ze strany místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky, a proto vyzývá místopředsedkyni Komise a vysokou představitelku, aby pokračovala v této činnosti na základě „Výmarské iniciativy“ a prozkoumala co nejdříve právní možnosti zřízení samostatného útvaru operačního plánování a schopnosti vést vojenské operace, který by sestával ze dvou oddělených systémů velení (civilního a vojenského), v souladu s modelem, s nímž byla seznámena Rada v červenci 2011;
30. vítá iniciativu „inteligentní obrana“ v rámci NATO a opětovně potvrzuje, že je důležité nepřetržitě a na všech úrovních provádět koordinaci a odstraňovat konflikty mezi EU a NATO s cílem zamezit zbytečnému zdvojování; zdůrazňuje, že prohlubování praktické spolupráce EU-NATO, zejména pokud jde o reakce na výzvy finanční krize, je nutností; vyzývá zejména EOA a Velitelství spojeneckých sil pro transformaci, aby úzce spolupracovaly s cílem zajistit, aby projekty obou organizací v oblasti sdružování a sdílení byly kompatibilní a aby byly vždy provedeny v rámci, ve kterém je jejich přidaná hodnota nejvyšší;
31. poukazuje na potenciál sdružování prostředků na kybernetickou ochranu, a to vzhledem k integraci evropských kybernetických systémů a nutnosti řešit potřebu větší koordinace EU v této oblasti;

(C) Podpora výzkumu a technologického rozvoje v oblasti obrany

32. připomíná význam výzkumu a inovací v oblasti bezpečnosti a obrany jako základu pro konkurenceschopnost a odolnost evropského obranného průmyslu a rovněž jeho význam pro dosažení cílů strategie Evropa 2020 v oblasti udržitelného růstu; poukazuje na to, že současné snahy v oblasti výzkumu a technologií budou rozhodující pro ovládnutí budoucího technologického pokroku; vyjadřuje politování nad tím, že pouze přibližně 1 % celkových výdajů zemí EU na obranu je využito na výzkum a technologie, zatímco více než 50 % je i nadále vynakládáno na zaměstnance, zejména nad tím, že ve většině států je tento podíl výrazně nižší než 1 %; naléhavě vyzývá členské státy, aby přednostně vyňaly svůj výzkum a technologie z výdajových škrtek;
33. vyjadřuje politování nad skutečností, že potenciál úspor z rozsahu z projektů spolupráce zůstává ve velké míře nevyužit, přičemž kolem 85 % výdajů na výzkum a technologie je stále vynakládáno na vnitrostátní úrovni a velká část zbývajících částky je vynakládána na dvoustranné, a nikoli mnohostranné úrovni, což má za následek fragmentaci mezi členskými státy; připomíná, že evropští ministři obrany se v listopadu 2007 dohodli na společných kritériích, na jejichž základě by byly výdaje na výzkum a technologie (R&T) v oblasti obrany zvýšeny na 2 % všech výdajů na obranu a tytéž výdaje v oblasti společně

evropské obrany by pak byly zvýšeny na 20 %;

34. zdůrazňuje, že EOA plní při koordinaci a plánování společných výzkumných činností v oblasti obrany zásadní úlohu; vyzdvihuje přínos výzkumné spolupráce, pokud jde o zlepšenou interoperabilitu a případnou větší homogenitu ve vybavení a schopnostech vnitrostátních ozbrojených sil, poněvadž výzkum je první fází každého zbrojního programu;
35. připomíná stále rostoucí počet technologií využívajících aplikace dvojího užití a zdůrazňuje proto, že je důležité posílit součinnost a vzájemné doplňování mezi evropskými obrannými a civilními výzkumnými programy v oblasti bezpečnosti; vybízí EOA a Komisi, aby pokračovaly v koordinování svých činností v rámci evropské rámcové spolupráce s cílem dosáhnou maximální součinnosti s rámcovým programem pro výzkum a technický rozvoj a především s jeho „tématem bezpečnosti“, a to zejména v oblastech, jako je ochrana proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným zbraním, boj proti improvizovaným výbušným zařízením, bezpilotní vzdušné systémy, monitorování moří, správa a zpracování informací a kybernetická obrana;
36. zdůrazňuje zejména, že je nezbytné, aby byl výzkum v bezpečnostní oblasti i v příštím programu „Horizont 2020“ zachován jako samostatná složka; zastává názor, že rozsah tématu „bezpečnost“ by měl být rozšířen, aby odrážel potřebu transferu inovací a technologií mezi civilním a obranným průmyslem, ale trvá na tom, že by si toto téma mělo uchovat své civilní zaměření a zároveň by mělo zohledňovat relevantní požadavky v programech a projektech souvisejících s obranou;
37. poukazuje na to, že stejně jako civilní výzkum nachází nezřídka uplatnění v obraně, tak i vedlejší produkty obranného výzkumu často představují přínos pro celou společnost; připomíná zejména příklady internetu a GPS; je toho názoru, že v dlouhodobějším časovém horizontu by se mohlo v příštím rámcovém programu počítat s konkrétnějším zaměřením na obranný výzkum s cílem povzbudit společný evropský výzkum a pomoci sdružit rozptýlené vnitrostátní finanční prostředky;
38. zdůrazňuje však, že z civilních výzkumných programů nesmí být převedeny žádné prostředky a že výzkumná činnost v oblasti obrany financovaná EU by se měla především zaměřit na rozvoj kapacit krizového řízení EU a soustředit se na výzkum aplikací, jež mají dvojí využití;
39. připomíná, že podle právního základu 7. rámcového programu (RP7) by měla výzkumná činnost podporovaná tímto programem respektovat základní etické zásady, včetně zásad, které jsou zakotveny v Listině základních práv Evropské unie; vyzývá Komisi ke zlepšení způsobu, jakým prosazuje dodržování etických zásad při vyhodnocování kritérií způsobilosti k účasti na výzkumných programech 7. rámcového programu zaměřených na oblast bezpečnosti; rovněž Komisi vyzývá, aby v rámci každého projektu financovaného 7. rámcovým programem a příštími výzkumnými programy vždy prováděla posouzení etického a sociálního dopadu;
40. poukazuje na ustanovení článku 185 SFEU, která EU umožňují přispívat na stávající výzkumné a vývojové programy realizované skupinou členských států; je přesvědčen, že by mohla být prozkoumána možnost využití tohoto článku k urychlení vývoje schopností

potřebných pro mise a operace EBOP;

41. připomíná rovněž, že by se mělo usilovat o dosažení stejně důležité součinnosti s evropskými kosmickými programy, a vybízí k další koordinaci mezi EOA, Komisí a Evropskou kosmickou agenturou v rámci evropské rámcové spolupráce, zejména pokud jde o pozorování Země z vesmíru a poznatky o situaci ve vesmíru; vyzývá k úzké koordinaci mezi programy pro pozorování Země MUSIS, GMES a EDRS a k harmonizaci norem pro civilní a vojenské infrastruktury týkající se údajů o vesmíru; požaduje, aby byl projekt GMES i nadále financován z rozpočtu EU také v průběhu příštího víceletého finančního rámce (2014–2020);

(D) Budování evropské průmyslové a technologické základny obrany

42. připomíná, že je třeba dosáhnout pokroku při konsolidaci evropské technologické a průmyslové základny obrany, neboť tváří v tvář stále sofistikovanějším technologiím, rostoucí mezinárodní konkurenci a snižování rozpočtů na obranu nemůže být obranný průmysl v žádném členském státě EU udržitelný na přísně vnitrostátním základě; vyjadřuje politování nad skutečností, že ačkoliv bylo v evropském kosmickém průmyslu dosaženo jisté úrovně soustředění, odvětví námořního a pozemního vybavení jsou stále v naprosté většině roztrženy na vnitrostátní bázi; varuje členské státy před rizikem, že omezení investic do obrany vystaví evropský obranný průmysl a technologické inovace nebezpečí, že jeho kontrolu převezmou třetí mocnosti s odlišnými strategickými zájmy;
43. domnívá se, že harmonizace vojenských požadavků by měla prostřednictvím postupu koordinovaných bezpečnostních a obranných přezkumů popsaných v oddíle (A) vést k harmonizaci nákupu vybavení mezi členskými státy EU, což je prvním předpokladem pro vytvoření takových podmínek na straně poptávky, které by umožnily úspěšnou nadnárodní restrukturalizaci obranného průmyslu v Evropě;
44. i když uznává, že jedním z pravděpodobných důsledků restrukturalizace bude opuštění některých neživotaschopných vnitrostátních průmyslových kapacit, zdůrazňuje, že cílem veškerých střednědobých a dlouhodobých plánů restrukturalizace by měl být alespoň dopad na zaměstnanost; doporučuje tudíž rozsáhlejší změny orientace a synergie, založené na větší specializaci, interoperabilitě a doplňkovosti; vyzývá k lepšímu využívání finančních prostředků EU, jako je Evropský sociální fond a Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci s cílem podpořit předvídaní změn a přizpůsobování se těmto změnám;
45. zdůrazňuje, že podpora evropské technologické a průmyslové základny v oblasti obrany může vést k vytváření udržitelných pracovních příležitostí v obranném průmyslu EU pro evropské občany;
46. zdůrazňuje rovněž, že je důležité v souvislosti s restrukturalizací odvětví zajistit, aby nebylo ohroženo zabezpečení dodávek; vyzývá členské státy a Komisi, aby urychleně vyvinuly komplexní a ambiciózní režim pro zabezpečení dodávek založený na systému vzájemných záruk a platný v celé EU; naléhavě vyzývá členské státy, aby jako první krok k dosažení tohoto cíle plně využily potenciál směrnice o transferu a urychlily práce na realizaci rámcové dohody o zabezpečení dodávek v případě naléhavých operačních potřeb z roku 2006;

47. vybízí EOA aby dále rozvinula společný evropský postoj ke klíčovým průmyslovým kapacitám, které musí být v Evropě zachovány nebo rozvíjeny; vybízí tuto agenturu, aby v rámci uvedeného úsilí analyzovala dopad neevropských technologií a zdrojů dodávek na strategickou nezávislost Evropy a vydala konkrétní doporučení pro členské státy v souladu s činnostmi Evropské komise, která má rovněž určité programy zaměřené na snížení závislosti Evropy na dodávkách a na snížení energetické závislosti;
48. je přesvědčen, že programy spolupráce v oblasti vyzbrojování, jako jsou programy zahájené EOA a spravované Organizací pro vzájemnou spolupráci v oblasti vyzbrojování (OCCAR), představují životaschopný nástroj pro snížení nákladů na rozvoj, podporu konsolidace odvětví, normalizace a interoperability a pro posílení celosvětové konkurenceschopnosti; vyzdvihuje úlohu, kterou EOA plní při usnadňování přenosu potřebných vojenských schopností do programů spolupráce a určování příležitostí pro zahájení spolupráce v ranných fázích projektů; vyzývá EOA, aby pokračovala v práci na databázi pro spolupráci sloužící ke sdružování vnitrostátních programů vhodných jako příležitost ke pro spolupráci a vybízí členské státy, aby pro tuto databázi dodaly údaje; vyzývá EOA, aby předložila průvodce osvědčenými postupy při spolupráci v oblasti vyzbrojování, jak uvádí ve své evropské strategii spolupráce v oblasti vyzbrojování;
49. naléhavě vyzývá členské státy, aby se ve společných programech vyzbrojování vyhýbaly zkonstatěným dohodám o rozdělení práce, přičemž upozorňuje na negativní účinky zásady „juste retour“, pokud jde o neefektivní rozdělení práce vedoucí k pomalejšímu provádění a vyšším nákladům; vyzývá k tomu, aby byla zásada „juste retour“ nahrazena mnohem pružnější koncepcí „celkové rovnováhy“, která umožňuje účinnou a celoevropskou hospodářskou soutěž při výběru dodavatelů, bude-li dosaženo minimální vyváženosti, s cílem zajistit, aby malé a střední podniky mohly soutěžit za stejných podmínek s velkými podniky; oceňuje skutečnost, že EOA využívá „celkovou rovnováhu“ ve svém společném programu pro ochranu sil, a vyzývá agenturu, aby tuto koncepci zavedla do všech svých aktivit, přičemž konečným cílem je dosažení vyrovnaných podmínek pro všechny v rámci evropského trhu s obranným vybavením a zohlednění zájmů malých a středních podniků;
50. vyzývá členské státy, aby při provádění společných programů připravených EOA využily zkušenosti vedení organizace OCCAR, a vyzývá EOA a OCCAR, aby uzavřely administrativní dohodu o své spolupráci; připomíná, že do organizace OCCAR může o své vůli vstoupit kterýkoliv členský stát, který splní kritéria členství;
51. vyzývá Komisi a členské státy, aby vzájemně spolupracovaly za účelem zajištění kybernetické bezpečnosti jako nedílné součásti odvětví obrany;
52. zdůrazňuje, že dosud neexistuje právní definice evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB), a vyzývá Komisi a EOA, aby provedly analýzu možných kritérií takové definice a jejich dopadu; zdůrazňuje v této souvislosti, že jedním z důležitých kritérií by mohla být technologická přidaná hodnota vzniklá umístěním projekčních kanceláří na území členských států EU; vybízí členské státy, aby zvažily vytyčení hlavního cíle obranného průmyslu s cílem poskytnout jasnou představu o rozvoji EDTIB v dlouhodobém časovém horizontu;
53. bere na vědomí význam transatlantické průmyslové spolupráce pro konkurenceschopnost

evropského obranného průmyslu, neboť tato spolupráce může usnadnit přístup k novým technologiím, podporovat vývoj pokročilých produktů a poskytnout motivaci ke snížení nákladů a zkrácení výrobního cyklu; poukazuje také na potenciál spolupráce s dalšími externími partnery;

(E) Vytvoření evropského trhu s obranným vybavením

54. připomíná, že pro zvýšení konkurenceschopnosti evropského obranného průmyslu a pro zajištění přiměřené ochrany zájmů daňových poplatníků musí členské státy neodkladně zvýšit transparentnost a otevřenost svých obranných trhů; bere v úvahu, že směrnice 2009/81/ES o veřejných zakázkách v oblasti obrany a bezpečnosti upevňuje jednotný trh tím, že omezuje rozdílnost pravidel pro zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a otevírá vnitrostátní trhy větší hospodářské soutěži, a připomíná, že lhůta pro provedení této směrnice v členských zemích vypršela dne 21. srpna 2011; vyzývá Komisi, aby předložila v řádném termínu zprávu o prováděcích opatřeních přijatých členskými státy a aby učinila veškeré nezbytné kroky k zajištění včasného, konzistentního a správného provedení uvedené směrnice;
55. zdůrazňuje, že směrnice je upravena pro specifické potřeby smluv o zakázkách v oblasti obrany a bezpečnosti a že v souvislosti s tím je možné jakékoliv vynětí smluv z právních předpisů EU na základě článku 346 SFEU považovat za zákonné pouze ve výjimečných a patřičně odůvodněných případech s cílem chránit základní zájmy v oblasti národní bezpečnosti; vyzývá Komisi, aby zajistila, že směrnice i odchylka podle článku 346 SFEU jsou uplatňovány správně; zdůrazňuje, že k tomuto účelu by bylo možno použít hodnocení vycházející ze zpráv Komise o osvědčených postupech a o případech nesprávného uplatňování nových pravidel;
56. zdůrazňuje, že v souladu s pokračujícím úsilím zaměřeným na modernizaci a zjednodušení celkového evropského rámce pro zadávání veřejných zakázek by se cíle zjednodušování administrativy a snižování zátěže měly odrazit na praktickém uplatňování této směrnice, v zájmu usnadnění přeshraničního zadávání veřejných zakázek; je také třeba přezkoumat nekompatibilní nebo nepřiměřené technické požadavky, které představují překážky fungování vnitřního trhu; dále připomíná, že potenciální subdodavatelé by neměli být diskriminováni z důvodu své státní příslušnosti;
57. připomíná, že režim zavedený kodexem chování pro pořizování vojenských materiálů a Kodexem osvědčených postupů v dodavatelském řetězci EOA se vztahuje pouze na smlouvy, jichž se týká výjimka podle článku 346 SFEU; vyzývá EOA a Komisi, aby opětovně posoudily smysluplnost tohoto režimu v návaznosti na vstup směrnice o veřejných zakázkách v oblasti obrany v platnost;
58. naléhavě vyzývá členské státy, aby z boje proti korupci v rámci veřejných zakázek v oblasti obrany učinily nejvyšší prioritu, a to odpovídajícím prováděním této směrnice, a vyjadřuje politování nad ničujícími dopady korupce, zejména pokud jde o přemrštěné náklady, pořizování zbytečného, nepřiměřeného nebo nevhodného vybavení, překážky bránící společným nákupům a programům spolupráce, nad zdržením otevření trhu a nad velkou zátěží pro vnitrostátní rozpočty, kterou tato korupce způsobuje; důrazně doporučuje, aby byla vedle všeobecného prosazení transparentního a konkurenčního zadávání veřejných zakázek rovněž dodržována doporučení sbírky osvědčených postupů

NATO/DCAF nazvané „Utváření morální zásadovosti a snižování korupce v oblasti obrany“; vyzdvihuje pozitivní příklady, jako je koncepce „dohod o zásadovosti v oblasti obrany“ mezi vládou a účastníky výběrových řízení za účasti nezávislých pozorovatelů, nebo systematický parlamentní dohled ve všech fázích zadávání zakázek překračujících určitou hodnotu, jak je tomu v několika členských státech;

59. zdůrazňuje, že kompenzační požadavky mohou být v zásadě odůvodněny pouze tehdy, když jsou nezbytné pro ochranu základních bezpečnostních zájmů v souladu s článkem 346 SFEU, že by měly být v souladu se zásadami transparentnosti a že zejména nesmí představovat riziko korupce ani narušovat fungování evropského trhu s obranným vybavením;
60. konstatuje však, že kompenzační postupy mohou v některých případech pomoci domácímu průmyslu k větší efektivitě a přispět k rozvoji průmyslové základny evropské obrany, a dále konstatuje, že dohody o kompenzacích v rámci Unie mohou vést ke vzniku pracovních příležitostí a k oživení vnitrostátního průmyslu; vyzývá členské státy, EOA a Komisi, aby spolupracovaly na postupném odbourávání požadavků na kompenzace a podporovaly přitom integraci průmyslu menších členských států do evropské technologické a průmyslové základny v oblasti obrany na jiném základě, než jsou kompenzace;
61. vyzývá Komisi a EOA, aby se zabývaly způsoby, jak řešit také jiné praktiky narušující trh, jako je státní podpora a podpora vývozu, a aby přitom vycházely z iniciativy EOA týkající se rovných podmínek pro všechny;
62. domnívá se, že ve stávajícím rozpočtovém rámci lze na zásadu evropské preference při zadávání veřejných zakázek na obranné vybavení pohlížet jako na formu evropské solidarity; vyzývá Komisi a EOA, aby předložily analýzu nákladů a přínosů, pokud jde o postup evropské preference u některých typů obranného vybavení, kde je důležité si zachovat strategickou nezávislost a kde neexistuje žádná reciprocita přístupu na trhy třetích zemí; zdůrazňuje význam zajištění lepšího přístupu na trhy třetích zemí pro evropské produkty obranného průmyslu;
63. připomíná, že administrativní zátěž spojená s licenčními závazky v obchodu s obrannými výrobky uvnitř EU brání konsolidaci odvětví a je jednou z největších překážek nadnárodních programů spolupráce v oblasti vyzbrojování; připomíná, že lhůta pro provedení směrnice 2009/43/ES o transferech produktů pro obranné účely uvnitř Společenství uplynula dne 30. června 2011 a že členské státy mají povinnost uplatňovat nová pravidla od 30. června 2012; vyzývá Komisi, aby včas předložila zprávu o prováděcích opatřeních přijatých členskými státy a aby podnikla veškeré nezbytné kroky k zajištění správného provádění;
64. naléhavě vyzývá členské státy, aby co nejlépe využily nových všeobecných licencí pro dodávky ozbrojeným silám ostatních členských států, které jsou důležitým nástrojem pro zlepšení zabezpečení dodávek v celé EU;
65. zdůrazňuje, že úspěch směrnice, zejména pokud jde o licence pro převody mezi společnostmi, záleží do velké míry na důvěře, kterou členské státy vzájemně chovají ke svým vývozním kontrolám; naléhavě vyzývá členské státy, aby přísně dodržovaly

povinnosti stanovené ve společném postoji Rady 2008/944/SZBZ, který vymezuje společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vybavení, a aby zaručily, že všechny žádosti o licence budou přísně posuzovány z hlediska všech osmi požadovaných kritérií; vyzývá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku, aby v souvislosti s přezkumem společného postoje vyhodnotila, zda členské státy dodržují kritéria jak z hlediska obchodu, tak zahraniční politiky, a to včetně dodržování lidských práv a demokratických zásad v dovážejících zemích;

66. připomíná, že pro vytvoření jednotného evropského obranného trhu je zásadně důležitá normalizace, stejně jako pro zajištění interoperability a usnadnění spolupráce v rámci programů vyzbrojování, sdružování a sdílení projektů a podobných operací; vybízí EOA, Komisi a evropské normalizační organizace (CEN, CENELEC, ETSI), aby ve spolupráci s odvětvím obrany, a zejména s normalizační agenturou NATO, urychlily práci na snižování rozdílů v normách v odvětví obrany a bezpečnosti a mezi civilním a vojenským vybavením; podporuje používání a další rozvoj systému informací o evropských normách v oblasti obrany a evropského manuálu pro veřejné zakázky v oblasti obrany;
67. vyzývá členské státy a Komisi, aby zavedly celoevropskou certifikaci bezpečnostních a obranných produktů s cílem ukončit neudržitelnou situaci, kdy se v každém členském státě vyžaduje samostatné testování; poukazuje na to, že tento časově náročný a obtížný postup značně zvyšuje náklady výrobců, čímž poškozují jejich konkurenceschopnost v takové míře, že je to zejména pro menší společnosti neúnosné; podporuje činnost EOA v oblasti vojenské letové způsobilosti a vybízí členské státy, aby urychlily zřízení evropské organizace pro společnou vojenskou letovou způsobilost, která bude vojenským protějškem Evropské agentury pro bezpečnost letectví;
68. zdůrazňuje, že výše uvedená normalizace a konsolidace by měly být součástí procesu vedeného EU – a nikoli průmyslem – ve prospěch evropských zájmů a skutečných potřeb společnosti a že účast ve společných programech a synergiích EU by měla být – v zásadě – otevřená pro všechny členské státy;

(F) Hledání nových způsobů financování na úrovni EU

69. je přesvědčen o tom, že zejména v rámci schvalování nového víceletého finančního rámce je třeba se zabývat možnostmi finančního příspěvku z rozpočtu EU, který by členským státům pomohl plnit cíle Společné bezpečnostní a obranné politiky účinnějším způsobem;
70. jak je uvedeno oddíle C výše, požaduje posílení a rozšíření výzkumu v oblasti bezpečnosti v rámci rámcového výzkumného programu, uplatnění článku 185 SFEU za účelem spolufinancování stávajících výzkumných a rozvojových programů a také přípravu nového zaměření výzkumu v oblasti obrany s civilně-vojenským využitím s cílem stimulovat sdílený výzkum v oblasti výzkumu;
71. je toho názoru, že prostředky EU by měly být využity ve prospěch spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a podpořit vytvoření sítí mezi obranným průmyslem, výzkumnými ústavy a vojenskými akademiemi; žádá, aby byla učiněna nezbytná opatření, která umožní poskytování stipendií studentům vojenských škol, kteří se účastní programu „vojenský Erasmus“, z rozpočtu EU, aby jim byly nabídnuty stejné možnosti jako studentům z civilních vysokých škol, a aby tak byl usnadněn rozvoj společné bezpečnosti

a přístupu k ní;

72. doporučuje financování činností Evropské bezpečnostní a obranné školy se zaměřením na přípravu civilních a vojenských odborníků v oblasti krizového řízení a SBOP a podporu společné bezpečnostní kultury v EU z prostředků Nástroje stability;
73. podporuje další rozvoj úlohy školy jako fóra pro spolupráci mezi vnitrostátními vojenskými akademiemi a civilními vzdělávacími institucemi zaměřujícími se na oblast bezpečnosti s cílem nalézt a rozvíjet mezi nimi, mimo jiné, sdílené a společné projekty, jejichž účelem je úspora finančních prostředků; vyzývá členské státy, aby proměnily školu ve skutečnou vysokoškolskou instituci, a s ohledem na její silné civilně-vojenské zaměření navrhuje, aby byla financována z prostředků EU v rámci příštího víceletého finančního rámce;
74. vyzývá všechny zúčastněné strany, aby posoudily, zda by zdroje EU, včetně modelu Galileo, jak je stanoveno v oddíle B, mohly představovat použitelnou a nákladově efektivní alternativu, zejména v oblastech, jako jsou strategická a taktická přeprava a dohled;
75. naléhavě žádá členské státy, aby přednostně navýšily rozpočet Evropské obranné agentury a uznaly přínos agentury, která kompenzuje pomocí spolupráce škrtů učiněné na vnitrostátních úrovních; lituje skutečnosti, že rozhodnutí Rady týkající se Evropské obranné agentury nepodpořilo agenturu v rámci víceletého rozpočtového rámce srovnatelného se souhrnným rozpočtem EU;
76. zdůrazňuje, že Satelitní středisko EU pracující se skromným rozpočtem prokázalo svou efektivitu a přidanou hodnotu různými bezpečnostními a obrannými operacemi; připomíná rostoucí poptávku po satelitním snímkování, a to i na pozadí nedávných událostí v severní Africe; vyzývá členské státy, aby středisku poskytly významnější rozpočtové prostředky, a zejména vzhledem k jeho civilně-vojenskému využití se domnívá, že by mělo být financováno z rozpočtu EU;
77. vítá úsilí polského předsednictví Rady v rámci přezkumu mechanismu ATHENA; vybízí členské státy, aby zvýšily úsilí o nalezení dohody o společném financování; vyzývá členské státy, aby zvážily v rámci přezkumu mechanismu ATHENA možnost rozšířit tento mechanismus s cílem poskytnout společné finanční prostředky také na opatření nebo nákupy, které podporují cíl větší efektivity nákladů v oblasti evropské obrany a nemohou být financovány z rozpočtu EU, zejména na společné financování poskytnutého vybavení;
78. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal místopředsedkyni, vysoké představitelce, Radě, Komisi, parlamentům členských států EU, parlamentnímu shromáždění NATO a generálnímu tajemníkovi NATO.

MENŠINOVÉ STANOVISKO

ke zprávě o dopadu finanční krize na odvětví obrany v členských státech EU (2011/2177(INI)),

Výbor pro zahraniční věci, zpravodaj: Krzysztof Lisek

Menšinové stanovisko předložili za skupinu GUE/NGL poslanci Sabine Lösingová, Willy Meyer, Takis Hadjigeorgiou, Nikolaos Chountis

Zpráva prosazuje další militarizaci EU; podporuje zbrojení (i ve vesmíru), zvyšování investic do výzkumu v oblasti bezpečnosti, obrany a vojenství a do bezpečnostního, obranného a vojenského vybavení, a to bez ohledu na finanční a ekonomickou krizi a dopad na životní prostředí; upevňuje postavení vojensko-průmyslového komplexu a usiluje o intenzivnější spolupráci mezi EU a NATO, včetně vyšších nákladů a „sdílení zátěže“.

Vznášíme proti ní námitky, neboť tato zpráva:

- staví EU do role vojenského globálního hráče, a to prostřednictvím centralizace a harmonizace moci (EOA EU–operační velení), podporuje zbrojení a zvyšuje výdaje: mj. podporuje a prosazuje mechanismus ATHENA mimo parlamentní kontrolu;
- využívá hospodářskou krizi jako záminky k dalšímu rozvoji obranného průmyslu, vydírá tvrzením, že škrty v oblasti obrany mohou vést ke zvýšení nezaměstnanosti;
- podporuje a podněcuje další spolupráci mezi civilním a vojenským sektorem;
- požaduje liberalizaci obranného trhu, podporuje ekonomické zájmy v oblasti výroby zbraní a vojenského materiálu – MIC;
- rozšiřuje bezpečnostní výzkum, zejména pokud jde o mise EBOP, a směřuje bezpečnost občanů a vojenský výzkum.

Požadujeme:

- radikální (jaderné) odzbrojení na úrovni EU i na úrovni globální;
- přesměrování vojenských výdajů na civilní účely;
- realizaci všech činností výlučně v rámci Charty OSN a mezinárodního práva;
- civilní EU, přísně civilní mírová řešení konfliktů / přísně civilní přístupy, oddělení civilních a vojenských akcí;
- jasné vymezení EU vůči NATO.

10. 11. 2011

STANOVISKO VÝBORU PRO PRŮMYSL, VÝZKUM A ENERGETIKU

pro Výbor pro zahraniční věci

k dopadu finanční krize na odvětví obrany v členských státech EU
(2011/2177(INI))

Navrhovatel: Evžen Tošenovský

NÁVRHY

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku vyzývá Výbor pro zahraniční věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. poukazuje na to, že v důsledku hospodářské a finanční krize může probíhající fiskální konsolidace v rámci celé EU a snižování rozpočtů resortů obrany ve většině členských států vést k podstatným škrtům v programech, k jejich omezení nebo zpoždění, a to téměř ve všech členských státech, což by mohlo mít posléze nepříznivý dopad na evropský obranný průmysl a na vědecký pokrok Evropské unie v tomto odvětví, a konstatuje, že to může mít za následek ztrátu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém horizontu;
2. zdůrazňuje, že evropský obranný průmysl se vyznačuje odlišností vnitrostátních politik a programů, což by kromě hospodářské a finanční krize mohlo ještě dále zhoršit nepříznivé dopady na tento průmysl; vyzývá k dalšímu rozvoji politiky EU v oblasti obrany, která by vedla k fundovanému výzkumu, technologické a průmyslové spolupráci mezi členskými státy a k posílení konkurenceschopnosti a odolnosti obranného průmyslu;
3. vyzývá Komisi a členské státy, aby vzájemně spolupracovaly za účelem zajištění kybernetické bezpečnosti jako nedílné součásti odvětví obrany;
4. poukazuje na význam výzkumu a inovací v oblasti bezpečnosti a obrany; zdůrazňuje zejména, že je důležité, aby program výzkumu zaměřeného na bezpečnost v rámci 7. rámcového programu probíhal i nadále jako samostatná složka v příštím rámcovém programu; poukazuje na potřebu transferu inovací a technologií mezi civilním a obranným průmyslem – analogicky s tím, co už úspěšně probíhá v oblastech komunikace a vesmírného výzkumu – v důsledku přechodu od tradičních vojenských operací na

mírové operace, potírání terorismu, humanitární pomoc a podporu civilních orgánů, k němuž došlo v posledních letech, a v důsledku zvýšené potřeby jejich využívání pro účely civilní ochrany při přírodních katastrofách a katastrofách způsobených člověkem; vyzývá proto k přizpůsobení a k diverzifikaci odvětví obrany EU;

5. konstatuje, že evropští ministři obrany se v listopadu 2007 dohodli na společných kritériích, na jejichž základě by byly výdaje na výzkum a technologie (R&T) v oblasti obrany zvýšeny na 2 % všech výdajů na obranu a tytéž výdaje v oblasti společné evropské obrany by pak byly zvýšeny na 20 %;
6. konstatuje však, že dosud bylo do výzkumu a technologií investováno jen o něco více než 1 % celkových výdajů určených v Evropě na obranu a jen přibližně 10 % těchto investic do výzkumu a technologií bylo využito v rámci evropské spolupráce, takže nutnost zvýšit na tomto úseku efektivitu společných evropských akcí je obzvláště naléhavá;
7. konstatuje, že neexistence společné politiky v oblasti obranného průmyslu vedla ke značné roztříštěnosti obranného trhu, pokud jde o poptávku a nabídku, předpisy a normy; je si vědom toho, že společná politika v oblasti obranného průmyslu má z ekonomického hlediska smysl, má-li posílit roli Evropské unie v celosvětovém měřítku a zachovat technologickou kapacitu Evropy při zohlednění specifík jednotlivých členských států; domnívá se proto, že by evropská politika v oblasti obranného průmyslu měla podporovat mnohostrannou spolupráci, ze které by EU měla prospěch, vytyčit hlavní cíle tohoto odvětví, zmapovat komparativní výhody a strategická průmyslová odvětví a zdůraznit úlohu Evropské obranné agentury (EDA), jednoho z hlavních aktérů utváření evropské průmyslové politiky, a rovněž úlohu orgánů Organizace severoatlantické smlouvy (NATO) při podpoře spolupráce mezi členskými státy; dále si je vědom toho, že ke koordinaci obranných politik členských států je nutno vytyčit hlavní cíl obranného průmyslu na období do roku 2030; konstatuje, že přeshraniční a transatlantická průmyslová spolupráce může usnadnit přístup k novým technologiím, podporovat vývoj pokročilých produktů a poskytnout motivaci k hledání účinných opatření ke snížení nákladů a zkrácení výrobního cyklu; poukazuje na to, že v důsledku finanční krize nemůže žádný obranný průmysl v EU fungovat na vnitrostátním základě a že další konsolidace obranného průmyslu EU povede ke snižování rozpočtů na obranu;
8. zdůrazňuje, že je důležité zlepšit dlouhodobou konkurenceschopnost evropského obranného průmyslu, a zajistit tak lepší přístup na trhy třetích zemí a obzvláště na trhy rozvíjejících se ekonomik;
9. navrhuje také zřízení evropské služby pro monitorování a hospodářské zpravodajství, jejímž úkolem by bylo poskytovat nezbytné nástroje, pomocí kterých by bylo možné čelit mezinárodní konkurenci a zachovat konkurenceschopnost Evropy na mezinárodní úrovni;
10. vítá směrnice týkající se zadávání veřejných zakázek a transferů, které mají za cíl zvýšit konkurenceschopnost a transparentnost a usnadnit transfer technologií; nabádá k větší konsolidaci poptávky na základě seskupování a sdílení iniciativ, a to prostřednictvím společných projektů R&T nebo sdružováním poptávky po sdílených kapacitách, přičemž je třeba dbát na zájmy obranného průmyslu, včetně MSP, a vzít na vědomí, že ne vždy je z hospodářského hlediska efektivní nebo reálné, aby obranný průmysl jednotlivých členských států fungoval zcela samostatně; vyzývá Komisi, aby podporovala výrobní a

technologickou základnu obranného průmyslu zavedením preferenčního postupu Společenství, který by zohledňoval specifické rysy některých druhů obranného vybavení, ve spojitosti s nimiž je nanejvýš důležité zachovat si strategickou autonomii a operační suverenitu; poznamenává, že na straně nabídky by méně konkurenceschopné podniky, které nejsou schopny uplatňovat strategii růstu založeného na vývozu, měly pokračovat v diverzifikaci portfolia, a to přechodem od produktů obranného charakteru k produktům zaměřeným na civilní bezpečnost či na dvojí využití, i když určitá míra konsolidace nabídky je nevyhnutelná;

11. vyzývá EU a členské státy, aby prostudovaly možnosti, které skýtají dohody s ostatními externími partnery;
12. připomíná, že v souladu s právním základem 7. rámcového programu by výzkumná činnost podporovaná tímto programem měla respektovat základní etické zásady, včetně zásad, které jsou zakotveny v Listině základních práv Evropské unie; vyzývá Komisi ke zlepšení způsobu, jakým prosazuje dodržování etických zásad při vyhodnocování kritérií způsobilosti k účasti na výzkumných programech 7. rámcového programu zaměřených na oblast bezpečnosti; rovněž Komisi vyzývá, aby v rámci každého projektu financovaného 7. rámcovým programem a příštími výzkumnými programy vždy prováděla posouzení etického a sociálního dopadu.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	10.11.2011
Výsledek konečného hlasování	+ : 44 - : 7 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Ioan Enciu, Adam Gierek, Norbert Glante, Robert Goebbels, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Kent Johansson, Romana Jordan Cizelj, Lena Kolarska-Bobińska, Béla Kovács, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Michael Theurer, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Niki Tzavela, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Antonio Cancian, Jolanta Emilia Hibner, Gunnar Hökmark, Yannick Jadot, Ivailo Kalfin, Bernd Lange, Werner Langen, Markus Pieper, Mario Pirillo, Hannes Swoboda, Silvia-Adriana Țicău
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Eider Gardiazábal Rubial

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	23.11.2011
Výsledek konečného hlasování	+ : 40 - : 6 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Gabriele Albertini, Sir Robert Atkins, Franziska Katharina Brantner, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Mario Mauro, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, Kristian Vigenin, Boris Zala
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Andrew Duff, Tanja Fajon, Roberto Gualtieri, Elisabeth Jeggle, Traian Ungureanu, Ivo Vajgl, Paweł Zalewski, Janusz Władysław Zemke
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	António Fernando Correia De Campos, Jolanta Emilia Hibner, Jan Kozłowski, Bogusław Sonik, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein